

Resum

La gestió forestal sostenible (GFS) té en compte les implicacions socials i ambientals de activitat forestal, a més de les productives. Tanmateix, la importància relativa dels seus principis varia en cada tipus de bosc.

Els criteris i indicadors (C&I) s'han constituït com una ferramenta per a determinar què és la GFS en cada situació. En aquesta tesi es proposa un conjunt de C&I per al seguiment de la gestió en condicions mediterrànies. Com a escala de treball es va triar la unitat de gestió forestal (UGF). Els C&I es van particularitzar per a el marc espanyol i va servir de referència el Pla d' Acció Territorial Forestal de la Comunitat Valenciana (PATFOR).

Tres articles componen la tesi, dos d'ells publicats i un altre acceptat. En el primer es van identificar els requisits de GFS en condicions mediterrànies i es va analitzar la situació en Espanya. Per a la qual cosa es va elaborar en primer lloc una anàlisi de debilitats-amenaces-fortaleses-oportunitats (DAFO) de la qual van sorgir estratègies de millora. Els resultats de la DAFO juntament amb les estratègies i els requisits identificats mitjançant revisió bibliogràfica es van verificar per mitjà d'un qüestionari enviat a experts.

En el segon article es van establir un conjunt de criteris el compliment dels quals és recomanable per a que un procés participatiu siga exitós. Es va dur a terme una revisió d'estudis de cas en el quals es van desenvolupar sistemes d'ajuda a la decisió (SADs) incloent processos de participació pública. Les conclusions es van tindre en compte en l'aplicació del mètode del tercer article i per a la identificació d'indicadors del criteri "participació pública", que forma part del conjunt de criteris proposats en aquesta tesi. A més, El PATFOR recomana la inclusió de processos participatius per a prendre decisions de gestió forestal.

El tercer article va començar amb l'adaptació de diferents marcs de serveis ambientals a condicions mediterrànies. PATFOR suggereix que la gestió és més sostenible si es basa en la prestació de serveis ambientals, especialment al bosc mediterrani que és poc productiu en general. Es van identificar criteris de gestió per a mantenir i millorar la prestació dels serveis esmentats. Després es va realitzar un procés participatiu obert a tota la població de la localitat d'*Ayora* (província de València) en el qual es va demanar als participants que prioritzaren els criteris identificats segon les seues preferències de gestió per al bosc *La Hunde y La Palomera*, situat al mateix municipi. L'article va terminar amb una proposta d'indicadors. La tesi inclou un capítol més que no es correspon amb cap article publicat. Es descriu l'última etapa de la tesi que va consistir a elaborar un qüestionari enviat a experts. En el qüestionari es va demanar al experts que prioritzaren els indicadors proposats en el tercer article aplicant un procés de comparació per parells anomenat en anglés AHP.

El resultat és una proposta de 15 criteris i 90 indicadors. Els criteris es van inspirar en els requisits del primer article i en els serveis ambientals. Dels 15 criteris 7 són socials. El pes de la part social és notablement superior si es compara amb altres conjunts existents de C&I. Tanmateix, els participants d'*Ayora* van situar les consideracions ecològiques de la gestió com a prioritàries. No obstant això, no van rebutjar cap dels criteris proposats, la qual cosa suggereix que una gestió basada en serveis ambientals és realista y desitjable.

Encara que el qüestionari AHP va ser diferent del procés participatiu, en presentació i contingut, es poden fer algunes comparacions. Els experts tracten de ser pràctics en les seues respostes. Les diferències en els resultats porten a recomanar tenir en

compte la opinió de la població afectada a l'hora de prendre decisions, però cal que les seues preferències passen després pel filtre dels experts. Respecte als indicadors resultants, cal encara més investigació per a millorarlos, però, tenen una redacció simple i es refereixen a un aspecte específic de cadascun dels criteris.